

Of dat vier of vijf jaar tevoren méér geweest was, wisten deze onder-eede-staande deskundigen niet te zeggen.

Wat de „weynich brouwerie” betreft, inderdaad was het getal brouwerijen nu geslonken tot op de helft: 8 of 9, tegen 15 of 18 een tiental jaren tevoren en 16 in 1494. Delft en Gouda waren de groote concurrenten.

Een andere, zeer geziene categorie van burgers, de rentiers – l’histoire se répète – ontbrak nagenoeg geheel. Het Rotterdam van die dagen kon er niet één aanwijzen die 400 R. gld. ’s jaars trok – de baljuw Willem van Reymerswale niet medegerekend, voegden de berichtgevers voorzichtiglijk eraan toe: er waren maar 2 of 3 burgers die 40 of 50 L groot ’s jaars als rente genoten.

Samenvattende de altijd toch nog schaarsche gegevens kunnen wij van het Rotterdam uit den aanvang van de 16e eeuw dit beeld dan oproepen.

Een stad van stel 7000 inwoners, met ruim 1100 huizen binnen haar versterkt gebied, voor verweg het grootste gedeelte van uiterst bescheiden voorkomen en afmetingen, zij het dan dat ze slechts een 300 tal armlastigen huisvestten; een stad waarvan de overige 800 huizen wel is waar slechts 2 of 3 renteniers herbergden en niet meer dan 8 of 9 van de toen meest geziene industrieelen, de brouwers, maar overigens een groot aantal welvarende middenstanders, haringreemers, waterstadsnijveren en niet-armlastige gezellen; een stad welke naar het getuigenis van Jacob van Diemen, vice cureyt van St. Laurens 3500 communicanten telde, van wie de helft bijdroeg tot instandhouding van den eeredienst en wier geestelijke behoeften, behalve uit deze nieuw gebouwde hoofdkerk, verzorgd werden uit enkele kapellen en een vijftal kloosters, terwijl twee gasthuizen en een bagijnhof getuigenis aflegden van den drang naar het oefenen van barmhartigheid in breede lagen der burgerij; een stad van werkzame, eenvoudige lieden onder wie geleerden en kunstenaars slechts spaarzaam voorkwamen, al werd Erasmus hier geboren en al hadden, misschien in het voetspoor van den doktor in het kerkelijk recht, Arnoldus van Rotterdam, de paters Dominicanen uit het Rotterdamsche klooster een voortreffelijken naam, terwijl de Rotterdammer Guilielmus